

Lokal överenskommelse om Tillgängliggörande av verk eller prestation via elektroniska medier

Parter: [Namn på det anställande bolaget, organisationsnummer, adress]
"Arbetsgivaren"
[Teaterförbundets lokalavdelning hos Arbetsgivaren], "TF"

Närvarande: För Arbetsgivaren: [lägg till namn]
För TF: [lägg till namn]:

Kommentar

Svensk Scenkonst har utarbetat denna mall till lokal överenskommelse avseende reglering av upphovsrätt mm mellan Arbetsgivaren och TF:s lokalavdelning hos Arbetsgivaren.

Mallen kan användas enbart för en produktion/föreställning alternativt för Arbetsgivarens samtliga produktioner/föreställningar.

I det centrala Avtalet anges att innan Arbetsgivaren och TF inleder de lokala förhandlingarna bör en kontakt tas med de centrala parterna på ömse håll. Det är bra om Arbetsgivaren förvarnar Svensk Scenkonst innan man inleder förhandlingarna med motparten så att vi kan förbereda oss inför eventuellt fortsatt stöd till Arbetsgivaren under de följande förhandlingarna.

Dokumentet utgör endast ett förslag till mall för en lokal överenskommelse. De lokala parterna kan självfallet komma överens om att utforma den lokala överenskommelsen på annat sätt utifrån de behov och förutsättningar som råder hos den enskilde Arbetsgivaren.

Viktigt att notera är att rubrikerna i mallen motsvarar de frågeställningar som måste finnas med och regleras i den lokala överenskommelsen. Däremot råder det i övrigt fri förhandling på hur frågorna ska lösas mellan parterna.

Nedan finns kommentarer och förtydliganden till de olika punkterna i den lokala överenskommelsen. Kursiverad text inom rutan utgör förslag till avtalstext samt alternativ för Arbetsgivaren.

Ingress

I "Riksavtalet mellan Svensk Scenkonst och Teaterförbundet för scen och film finns en särskild " Överenskommelse om tillgängliggörande av verk/prestation via elektroniska medier" där de lokala parterna erhåller mandat att träffa överenskommelser om att reglera digitala tillgängliggörande till allmänheten. Med stöd av nyss nämnda mandat i Riksavtalet träffar Parterna nu denna lokala överenskommelse.

§ 1 Följande kategorier av medverkande omfattas av överenskommelsen

Samtliga anställda hos Arbetsgivaren som tillhör de personalkategorier som regleras i Riksavtalet och som företräds av TF omfattas av denna överenskommelse. För anställda som inte är medlemmar i TF görs denna överenskommelse bindande till Riksavtalet via hänvisning i det enskilda anställningsavtalet.

Anmärkning:

För uppdragstagare träffas överenskommelse i särskild ordning.

Kommentar

Ett kollektivavtal träffas då ett avtal skriftligen tecknas mellan en Arbetsgivare och en arbetstagarorganisation avseende anställningsvillkor eller om förhållandet i övrigt mellan arbetsgivare och arbetstagare (§ 23 MBL).

Ett kollektivavtal reglerar således i normalfallet enbart förhållande mellan Arbetsgivare och anställda och omfattar inte uppdragstagare. Detta till trots reglerades tidigare även uppdragstagare anslutna till TF i Bilaga 7 till Riksavtalet.

Lagstiftningen för anställda och uppdragstagare skiljer sig åt väsentligt. Dessutom avgörs vad som konstituerar en anställning av de faktiska omständigheterna och inte av vad parterna kallat rättsförhållandet/avtalet. Ett felaktigt reglerat uppdragstagarförhållande kan senare av domstol konstateras utgöra ett anställningsavtal.

Svensk Scenkonst rekommenderar mot ovanstående bakgrund att Arbetsgivare reglerar dessa två kategorier separat fortsättningsvis för att undvika onödiga risker.

Arbetsgivaren bör således först träffa en lokal överenskommelse med TF enbart för de anställda hos Arbetsgivaren som företräds av TF enligt Riksavtalets bilaga 2.

För de anställda som inte är medlemmar i TF ska den lokala överenskommelsen göras bindande till Riksavtalet via hänvisning i det enskilda anställningsavtalet med den anställde.

När det gäller uppdragstagare behöver Arbetsgivaren (då i sin egenskap av Uppdragsgivare) reglera upphovsrätten även med dessa. Detta kan ske på två sätt;

- Individuellt med varje uppdragstagare,
- I ett särskilt avtal med TF:s Rättighetsbolag Tromb, för de uppdragstagare som är anslutna till Rättighetsbolaget Tromb (pga. av att Tromb genom anslutningen förfogar över uppdragstagarnas rättigheter).

§ 2 Arbetsgivarens rätt/licens att använda och tillgängliggöra verken

Mom 1 Definition

Med ”**Tillgängliggörande**” avses i detta avtal: offentligt framförande eller visning; överföring eller spridning till allmänheten; utbudning till försäljning/visning; uthyrning eller utlåning, oavsett teknik (befintlig eller framtida).

Mom 2 Definition

Arbetsgivaren erhåller rätt (licens till) att använda och Tillgängliggöra samtliga verk/prestationer/immateriella rättigheter som uppstår i anställningen hos Arbetsgivaren (”**Verken**”), på de sätt som anges nedan.

Anmärkning:

Parterna noterar att det i de centrala parternas ”Överenskommelse om tillgängliggörande av verk/prestation via elektroniska medier” i § 3 finns en reglering av **rätt till marknadsföring** varför denna rätt inte behöver regleras särskilt av parterna i denna överenskommelse.

Kommentar

Syftet med dessa två förslag till definitioner är att Arbetsgivaren, om man väljer att använda sig av dessa i överenskommelsen, på ett heltäckande sätt reglerar den användning/nyttjanderätt och de rättigheter som Arbetsgivaren normalt sett behöver förvärva för sin verksamhet.

Definitionen av **Tillgängliggörande** följer Upphovsrättslagens 1 kap 2 § som definierar vad som utgör ett tillgängliggörande till allmänheten.

Beträffande definitionen **Verken** omfattar definitionen fler rättigheter än upphovsrätt och de sk närstående rättigheterna. I normalfallet behöver Arbetsgivaren endast de nu nämnda rättigheterna men det kan finnas situationer då en Arbetsgivare kan ha behov av att ha ytterligare rättigheter reglerade, såsom varumärkesrätt, skyddet för mönster, skyddet för företagshemligheter och skyddet mot illojal konkurrens. Dessa rättigheter ingår således i den lokala överenskommelsen om Arbetsgivaren använder sig av den föreslagna definitionen.

Mom 3

Arbetsgivarens licens innebär rätt att använda och Tillgängliggöra hela eller delar av Verken på Arbetsgivarens egen webbplats/playtjänst/plattform.

Den licens som Arbetsgivaren erhåller är exklusiv, gäller utan geografiska begränsningar och utan begränsning i tid.

Kommentar

Här reglerar Arbetsgivaren den rätt (licens till) för Arbetsgivaren att använda och Tillgängliggöra hela eller delar av Verken på Arbetsgivarens egen webbplats//digitala plattform.

I förslaget till avtalstext har Svensk Scenkonst tagit in den mest omfattande/ och det bredast omfånget av förvärvet av rättigheter. Det är givetvis en förhandlingsfråga mellan parterna hur stort förvärv av rättigheter som Arbetsgivaren erhåller genom överenskommelsen. Läs mer nedan.

Exklusiva rättigheter

Då Arbetsgivaren förvärvar exklusiva rättigheter kan dessa rättigheter enbart nyttjas av Arbetsgivaren och inte av någon annan.

Utan geografiska begränsningar

Om Arbetsgivaren erhåller en rätt/licens utan geografisk begränsning innebär detta att Arbetsgivaren kan Tillgängliggöra sitt utbud till hela världen. Om Arbetsgivaren istället erhåller en begränsad rätt/licens geografiskt behöver Arbetsgivaren blockera åtkomsten till sitt Tillgängliggörande genom geoblockering.

Utan eller med begränsning i tid

När det gäller under vilken tidsperiod som Arbetsgivaren erhåller sin rätt/licens för Tillgängliggörandet kan det variera och det är vanligtvis en förhandlingsfråga mellan parterna.

Mom 4

Arbetsgivaren har även rätt att använda och Tillgängliggöra hela eller delar av Verken via följande externa digitala plattformar;

- A. Youtube (ange under vilken tidsperiod)
- B. Facebook (ange under vilken tidsperiod)
- C. Vimeo (ange under vilken tidsperiod)
- D. Den digitala plattformen X (ange under vilken tidsperiod)
- E. Spotify (ange under vilken tidsperiod)

Den licens som Arbetsgivaren erhåller är exklusiv, gäller utan geografiska begränsningar och är begränsad i tid enligt de tidsperioder som anges ovan.

Anmärkning

Parterna uppmärksammar att de digitala nyttjanden som innebär att Tillgängliggörande av Verken sker till plattformar som tillhandahålls av tredje part även kommer att omfattas av den aktuella plattformens vid var tid gällande licensvillkor och att Verken därmed kan komma att vidare licensieras till sådan tredje part och dess användare.

Kommentar

I detta moment kan Arbetsgivaren valfritt reglera de övriga Tillgängliggörande man behöver för sin verksamhet.

Svensk Scenkonst har fått hjälp av Gro Advokater med att analyserat villkoren hos några av de vanligaste externa plattformarna vilka listas ovan och vad dessa plattformars villkor innebär för Arbetsgivaren då man använder sig av plattformarna för att nå ut till publiken med sitt utbud.

I detta sammanhang bör det dock noteras att nya aktörer ständigt tillkommer på marknaden vilka kan ha andra licensvillkor än de som vår analys bygger på. Dessutom förändrar plattformarna ständigt sina affärsmodeller/tjänster och licensvillkor så marknaden är mycket föränderlig.

Analysen ger för handen att en Arbetsgivare tvingas, vid användning av ovanstående nämnda externa plattformar, acceptera den aktuella plattformens vid var tid gällande licensvillkor. Detta innebär oftast att Arbetsgivarens innehåll vidarelicensieras till plattformen och till dess användare, dvs till publiken/användarna.

Mot bakgrund av ovanstående är det därför mycket viktigt att det framgår tydligt vilka externa plattformar som parterna avser att reglera och att Arbetsgivaren i den lokala överenskommelsen ges en rätt till vidarelicensiering på det sätt som licensvillkoren som respektive plattform uppställer för Arbetsgivarens Tillgängliggörande.

Med den anmärkning som görs i den lokala överenskommelsen enligt ovan klargör Arbetsgivaren även för motparten i förhandlingen att det finns licensvillkor som Arbetsgivaren är tvungen att acceptera för att kunna Tillgängliggöra sitt utbud till publiken på dessa plattformar. Det är viktigt att motparten förstår detta och därmed ger den rätt till vidarelicensiering som Arbetsgivaren behöver i dessa fall.

Svensk Scenkonst rekommenderar Arbetsgivaren att noggrant överväga vilka externa plattformar man vill använda sig utav. Och när man gjort sitt val, att granska den plattformens licensvillkor för att se vilka krav som licensen uppställer på Arbetsgivaren. Svensk Scenkonst samråder gärna med Arbetsgivaren i dessa frågor.

Den närmare omfattning på Tillgängliggörande bör även här regleras såsom huruvida licensen ska gälla med eller utan geografiska begränsningar, om licensen är exklusiv eller icke exklusiv och givetvis under vilken tid som Tillgängliggörandet avser.

Mom 5.

Arbetsgivaren har även rätt att använda, Tillgängliggöra, vidarelicensiera/hyra ut, låna ut hela eller delar av Verken via;

- A. Det digitala biografnätet, t.ex. Folkets Hus och Parker (under följande tidsperiod)
Den licens som Arbetsgivaren erhåller är exklusiv och gäller utan geografiska begränsningar.
- B. Radio, såväl genom live-stream/streaming som genom att Verken läggs ut på radio-kanalens webbplats och play-tjänst (under följande tidsperiod)
Den licens som Arbetsgivaren erhåller är exklusiv och gäller utan geografiska begränsningar.
- C. TV, såväl genom live-stream/streaming som genom att Verken läggs ut på tv-kanalens webbplats och play-tjänst (under följande tidsperiod).
Den licens som Arbetsgivaren erhåller är exklusiv och gäller utan geografiska begränsningar.
- D. Annat externt Tillgängliggörande tex kulturfestivaler (under följande tidsperiod)

Den licens som Arbetsgivaren erhåller är exklusiv, gäller utan geografiska begränsningar och är begränsad i tid enligt de tidsperioder som anges ovan.

Kommentar

Radio/tv

Svensk Scenkonsts medlemmars utbud tillgängliggörs normalt av public serviceföretagen Sveriges Radio AB:s (SR) Sveriges Television AB:s (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB:s (UR) genom dessa bolags sändningar/playtjänster.

Svensk Scenkonsts rekommenderar Arbetsgivaren att kontakta SR/SVT/UR för att kontrollera vilka licensvillkor (dvs vilka sändningsrättigheter tex antal sändningar/playtjänster) som varje bolag normalt kräver vid överföringar/köp av lyssnings/visningsrätter. Detta så att Arbetsgivaren kan reglera dessa licensvillkor på förhand med TF i den lokala överenskommelsen.

Det kan råda olika licensvillkor för olika produktioner hos ett och samma public servicebolag men det är Svensk Scenkonsts rekommendation att Arbetsgivaren försöker att reglera de licensvillkor som är mest frekvent hos det sändande bolaget såsom tex 30 dagar/6 månader efter sändning för playtjänster.

§ 3 Den ideella rätten

Arbetsgivarens nyttjande enligt avtalet ska ske med beaktande av upphovsmäns eller utövande konstnärers ideella rätt enligt § 3 Upphovsrättslagen.

Kommentar

Svensk Scenkonst vill i detta sammanhang nämna den rätt till marknadsföring som är reglerat genom Avtalet mellan Svensk Scenkonst och Teaterförbundet centralt för samtliga och som det i mallen anges en hänvisning till i § 2 Mom 2.

Genom den centrala regleringen bör inte Arbetsgivarens bearbetning/förkortning av Verken för marknadsföringssyften anses stå i strid med den ideella rätten.

§ 4 Ersättning för nyttjande enligt § 2

[här fylls i vilken ersättning, om någon, som ska utges för de nyttjanden som följer av avtalets § 2 – se kommenterad version av avtalet för vägledning]

Anmärkning

Särskilt om radio och tv

Ersättningen till de anställda upphovsmän/utövare som omfattas av denna överenskommelse enligt § 1 regleras i vid varje tidpunkt gällande kollektivavtal mellan SR/SVT/UR och Teaterförbundet avseende medverkan i SR/SVT/UR.

Kommentar

Fri förhandling råder om ersättningens storlek för samtliga Tillgängliggörande.

Det är viktigt att Arbetsgivaren anger i överenskommelsen att den avtalade ersättningen inkluderar arbetsgivaravgifter enligt lag och kollektivavtal.

Här nedan exemplifierar Svensk Scenkonst några olika sätt som Arbetsgivaren kan välja att ersätta de anställda på för de förvärv av rättigheter man träffar överenskommelse om med TF. Viktigt att avtalet tydliggör om den ersättning som anges ska utges för samtliga föreställningar/produktioner eller för särskilt angivna föreställningar/produktioner.

- Ersättningen ingår i den ordinarie månadslönen,
- Ersättningen utbetalas med XX kronor för samtliga Tillgängliggöranden enligt §
- Ersättningen utbetalas med XX kronor för Tillgängliggörande A, XX kronor för Tillgängliggörande B, osv

Ovanstående ersättning utges till följande yrkeskategorier (för det fall man endast vill ge ersättningen till arbetstagare med vissa yrkeskategorier):

- Kategori A
- Kategori B osv

Alternativt anges att ersättningen utges till samtliga anställda som omfattas av § 1 ovan.

Beträffande skrivning om radio/tv följer den av Riksavtalets bestämmelse 2.1.4.

§ 5 Redovisning och utbetalning av ersättning

[här fylls i hur den eventuella ersättning som beskrivits i § 4 ovan ska betalas ut till den anställda – se kommenterad version av avtalet för vägledning]

Anmärkning:

Garanti (tillämplig i de fall då TF fördelar och utbetalar ersättningen till de anställda): TF åtar sig att hålla Arbetsgivaren skadeslös för eventuella anspråk avseende fördelning och ersättning från berörd rättighetshavare samt för eventuella krav från skattemyndigheten.

Kommentar

Den administrativa avgiften till TF

Oavsett om det är Arbetsgivaren eller TF som ska redovisa och erlägga ersättningen till den anställda så bör frågan om den administrativa avgiften till TF diskuteras och regleras mellan parterna.

Fram till nu erhåller TF en ersättning från Arbetsgivaren om 3% av utbetalda ersättningar för den administrativa hanteringen av redovisning och utbetalning. Det är gissningsvis svårt att komma ifrån denna avgift men det är givetvis fullt möjligt att denna avgift även kan baseras på sådana ersättningar som Arbetsgivaren utbetalar och som ingår i månadslönen till de anställda. Och i de fall Arbetsgivaren betalar ut ersättningen till de anställda finns sannolikt ett större utrymme för att diskutera storleken på administrationsavgiften.

I detta sammanhang bör det noteras att TF även sköter redovisning och utbetalningar till uppdragstagare.

§ 6 Vid händelse av uppsägning av avtalet - reglering av redan påbörjade eller beslutade produktioner

Vid händelse av en uppsägning av avtalet gäller att redan påbörjade eller beslutade föreställningar/produktioner får fortsatt finnas tillgängliga efter detta avtals upphörande för en period om ytterligare 6 månader.

Kommentar

Här är det viktigt att Arbetsgivaren funderar över hur lång tid man vill att utlagda föreställningar/produktioner fortsatt ska kunna vara tillgängliga för publiken efter det att överenskommelsen upphört.

Svensk Scenkonst rekommenderar att Arbetsgivaren reglerar en minimitid om 6 månader.

§ 7 Redan ingångna överenskommelser

Parterna konstaterar att denna överenskommelse inte påverkar befintliga lokala avtal.

Kommentar

Det är Svensk Scenkonsts rekommendation att Arbetsgivaren tar tillfället i akt och ser över samtliga de lokala överenskommelser man har med TF avseende upphovsrättsliga regleringar. Detta bör ske innan Arbetsgivaren inleder förhandlingarna med TF. Även befintliga skrivningar i anställningsavtal som riskerar att komma i konflikt med regleringar i den lokala överenskommelsen bör ses över och hanteras för full tydlighet gentemot den anställde om vad som gäller.

Finns det för Arbetsgivaren förmånliga regleringar i dessa tidigare lokala överenskommelser bör Arbetsgivaren låta dessa överenskommelser fortsatt gälla.

Det kan dock vara så att Arbetsgivaren önskar ta ett helhetsgrepp över de upphovsrättsliga regleringarna. Fundera över vad ni tycker är lämpligast och samråd gärna med Svensk Scenkonst i dessa frågor.

§ 8 Icke prejudicerande

Parterna konstaterar att denna överenskommelse inte är prejudicerande inför kommande förhandlingar i framtiden.

§ 9 Gällande förhandlingsordning

Förhandlingsordningen för denna överenskommelse gäller i enlighet med vad som anges i 9.1 i Riksavtalet.

§ 12 Ikraftträdande /uppsägningstid

Överenskommelsen gäller från och med den 1 januari 2021 och gäller därefter tillsvidare med en ömsesidig uppsägningstid om 6 månader.